

Dosar nr. 2-21604/21

2-21137738-12-2-17092021

HOTĂRÎRE

în numele Legii

25 septembrie 2023
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător
Grefier

mun. Chișinău

Livia Mitrofan
Valeria Tambur

examinând în procedura generală, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari către Grigoriuc Pavel cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral și material,

A CONSTATAT

CIRCUMSTANȚELE DE FAPT

1. La 16 septembrie 2021, Viorel Morari a depus cerere de chemare în judecată către Grigoriuc Pavel, prin care a solicitat constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale prin afirmațiile pârâtului Grigoriuc Pavel, expuse în cadrul pretensei investigații privind proprietățile familiei Morari; obligarea pârâtului Grigoriuc Pavel să dezmință public și să-și ceară scuze, personal, în cadrul unei conferințe de presă, informațiile defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, prin comunicarea publicului că: „Subsemnatul Pavel Grigoriuc îmi cer scuze publice de la domnul Viorel Morari pentru afirmațiile intenționate false și defăimătoare din cadrul pretensei investigații făcute publice pe Facebook și Youtube din 08 iunie 2021. La fel, îmi cer scuze de la membrii de familie ai Dlui Viorel Morari pentru defăimarea adusă la adresa lor și falsurile răspândite în cadrul aceleiași pretense investigații. Recunosc sunt false”; încasarea din contul pârâtului Grigoriuc Pavel în beneficiul reclamantului Viorel Morari a despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale în mărime de 50000 lei; încasarea din contul pârâtului Veaceslav Platon în beneficiul reclamantului Grigoriuc Pavel a cheltuielilor de judecare a pricinii plus cheltuieli de asistență juridică.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 10 iunie 2021, pârâtul a plasat în spațiul online o pretinsă investigație, intitulată „Brinză pentru Morari”, care poate fi vizionată prin accesarea următoarelor link-uri: <https://telemetr.me/content/grigoriuc>, <https://www.youtube.com/watch?v=fPLiVOj70dk> și că, în cadrul acestei pretense investigații, cu rea-credință, pârâtul răspândit relatări false

și a folosit expresii jignitoare în adresa reclamantului și a membrilor familiei sale, învinuindu-l de îmbogățire ilicită.

3. A mai precizat că pârâtul, Grigoriuc Pavel, a operat, în principal, cu următoarele informații false:

- costul total al proprietăților identificate la membrii familiei lui Viorel Morari depășește trei milioane de euro;
- este vorba de circa 150 de obiecte imobiliare, procurate de membrii familiei lui Viorel Morari în ultimii zece ani, când acesta deținea funcții înalte în procuratură;
- mama lui Viorel Morari, Eugenia Morari, nu a fost nicăieri angajată până a ieșit la pensie;
- apartamentul din complexul de lux din *****, care costă 100 000 euro;
- un alt apartament de elită din*****, cu o suprafață de 100 m/2;
- imaginea imobilului din *****;
- persoane care s-au aflat în penitenciarul nr.13 cărora le-a înaintat Morari învinuirea;
- la garajele procurorilor sunt construcții la etajul 2;
- familia lui Morari deține în proprietate imobile în clădire de elită în valoare de 250 000 euro la adresa*****;
- oficial, Ana Moroi lucra la Infocom, cum lucra, era la evidență în această întreprindere;
- extrase din cadastru indică că imobilul din*****, la preț de 200 000 euro;
- Părinții lui Morari sa cumpere imobile în Chișinău și, concomitent, să activeze ca paznic pentru o sumă de 4000 lei;
- au cumpărat 150 de imobile;
- mama lui Morari, care activa în calitate de procuror, a introdus cheș suma de 3900 000 lei;
- imobilul ***** se dă în chirie, inițial, rețelei de benzinării BEMOL;
- imobilele familiei Morari din ***** valorează 250 000 – 300 000 euro;
- costul unei turbine eoliene este de aproximativ 500 000 euro, iar familia Morari are 4, ceea ce costă 2 000 000 euro;
- mai puțin de 500 000 euro DVS nu veți putea instala așa turbina;
- familia Morari a investit aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene;
- drept exclusiv oferit de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică exprimat în cel mai scump tarif pentru energie electrică - 1.13 lei pentru un kilowatt;
- Morari face pe lună cel mai puțin 40 000 euro;
- Morari a obținut de la ANRE cel mai mare tarif, prin intimidarea unui din directori ai ANRE, Sergiu Ciboanu:
- Morari a folosit funcția pentru a lua copilul de la mama sa, Tatiana Cujba, în cadrul divorțului cu fratele sau, Oleg Morari. Pentru aceasta Morari a pornit cauza penală în privința angajaților de la tutelă și curatelă din or. Dondușeni;
- Morari priva de libertate persoanele ca să-i deposeze de proprietăți;
- cel mai urât lucru a fost fabricarea dosarului în privința activistului partidului Patria – Corneliu Moraru, soția căruia, din cauza perchezițiilor și reținerii, a pierdut sarcina;

- noi vedem doua apartamente de elită, înregistrate după părinții lui Morari, cu valoarea de 200 000 euro, noi vedem apartamentul la Râșcanovca și cota parte în imobil din centru în valoare de 100 000 euro, două garaje cu două etaje, prețul de piață a cărora este de 50 000 euro, apartamentul de elită al surorii soției lui Morari, care se află pe același etaj cu Morari, apartamentul unde locuiește Morari și două imobile comerciale în centrul capitalei, care costă 300 000 euro, terenuri agricole cu suprafața de 60 ha, câteva case și 6 terenuri sub construcții, care pot fi evaluate la 300 000 euro, 2 000 000 euro au fost folosiți pentru construcția a patru turbine eoliene, ceea ce denotă că familia lui Morari în ultimii 10 ani a cumpărat imobile în valoare de 3 200 000 euro;
- referitor la argumentele mamei lui Morari că a lucrat în Portugalia, pot comunica că toți cei cunoscuți cu familia Morari au negat acest lucru nici mama lui, nici fratele lui niciodată nu au lucrat peste hotare;
- Viorel Morari este un „bariga” din sistemul corupt.
- Viorel Morari, fiind în funcție, a adus prejudiciu țării, încălca drepturile cetățenilor, prelua afaceri și urmărea pe cei care gândeau altfel. Ilegal s-a îmbogățit de milioane, folosind funcția. Morari, și mai mult, a cauzat prejudiciu țării, care este greu de estimat.

4. A mai menționat că aceste acuzații nefondate îi aduc atingere onoarei și reputației, iar un asemenea mod de exprimare constituie o ingerință nejustificată în viața acestuia privată și profesională, în viața privată a persoanelor care apar nejustificat în această investigație, deoarece antrenează consecințe negative, în primul rând, asupra imaginii sale personale, afectându-i onoarea și demnitatea, prin denigrarea imaginii sale în fața colegilor, în familie, în societate și, în al doilea rând, îi afectează reputația profesională, prin crearea fictivă a percepției de persoană coruptă.

5. Mai notează că înregistrarea video contestată este accesibilă tuturor via Internet, ceea ce în continuare dezinformează publicul și îi provoacă suferințe morale. Din cauza acestor informații are emoții de fiecare dată când are întrevederi oficiale, dar și neoficiale, cu persoane străine, deoarece permanent are senzația că interlocutorii îl privesc cu suspiciune. Această situație are și un impact și asupra relațiilor cu prietenii, cunoștințele, dar și în familie, fiind obligat să explice tuturor că declarațiile pârâtului sunt niște falsuri și reglări de conturi, adaugă reclamantul.

6. A mai precizat că, prin declarațiile din 10.06.2021, pârâtul a depășit limitele admise pentru exprimarea unei opinii critice, deoarece nu a prezentat nici o probă.

7. A mai indicat că toate afirmațiile pârâtului sunt totalmente false și lezează onoarea sa, demnitatea, precum și reputația profesională în calitate de procuror. Consideră că un asemenea mod de exprimare constituie o ingerință nejustificată în viața sa privată și profesională, deoarece antrenează consecințe negative, în primul rând, asupra imaginii sale personale, afectându-i onoarea și demnitatea, prin denigrarea imaginii sale în fața colegilor, în familie și, nu în ultimul rând, în fața cetățenilor Republicii Moldova.

8. La data de 15 iunie 2023, reclamantul a depus o cerere privind completarea temeiurilor acțiunii și concretizarea pretențiilor, prin care a solicitat constatarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale prin afirmațiile false și manipulative ale pârâtului Grigoriuc Pavel, expuse în cadrul pretensei investigații privind proprietățile familiei Morari; obligarea pârâtului Grigoriuc Pavel să dezmință public și să-și ceară scuze, personal, în cadrul unei conferințe de presă, pentru informațiile defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, prin comunicarea publicului că: „Subsemnatul, Pavel Grigoriuc, îmi cer scuze publice de la domnul Viorel Morari pentru afirmațiile intenționat false și defăimătoare din cadrul pretensei investigații făcute publice pe Facebook și Youtube din 08 iunie 2021. La fel, îmi cer scuze de la membrii de familie ai domnului Viorel Morari pentru defăimarea adusă la adresa lor și falsurile răspândite în cadrul aceleiași pretense investigații, care recunosc sunt”; încasarea din contul pârâtului Grigoriuc Pavel în beneficiul reclamantului Viorel Morari a despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale în mărime de 50000 lei; încasarea din contul pârâtului Grigoriuc Pavel în beneficiul reclamantului Viorel Morari a cheltuielilor de judecare a pricinii de 2350 lei, ce reprezintă taxa de stat achitată.

ASPECTE DE PROCEDURĂ

9. Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 20 septembrie 2021, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare, convocându-se ședința de pregătire pentru data de 18 noiembrie 2021, ora 09:30 (f.d.23).

10. Expediind cererea de chemare în judecată cu anexele pârâtului, la adresa *****, plicul a fost restituit instanței cu titlul „nereclamat” (f.d.26-27).

11. Ulterior, conform extrasului din Registrul de stat a populației (f.d.41), s-a stabilit faptul că adresa de domiciliu a pârâtului este *****. Expediind citația pe adresa respectivă, plicul a fost restituit instanței cu titlul „nereclamat” (f.d.47, 55-56). La 17 iunie 2022, în ziarul Dreptul, a fost publicată citarea publică a pârâtului pentru ședința din 07 octombrie 2022, ora 11:00 (f.d.61-52, 68).

12. Suplimentar, în baza procesului-verbal privind comunicarea actelor din 01.03.2023, s-a încercat comunicarea actelor de procedură prin intermediul executorului judecătoresc, însă apelurile efectuate către pârât au fost respinse, iar în urma deplasării la adresa *****, s-a stabilit că pârâtul sau alte persoane nu au fost identificate la adresa menționată (f.d.100-102).

13. În ședința de judecată, reclamantul a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea acțiunii și satisfacerea solicitărilor, inclusiv a celor din cererea privind completarea temeiului acțiunii și concretizarea pretențiilor.

APRECIEREA JUDECĂTORULUI

14. Cercetând materialele cauzei civile prin prisma normelor de drept se reține următoarele.

15. Conform art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Alineatul (3) al articolului în cauză statuează că, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

16. Potrivit art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

17. Conform art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Alineatul (3) al articolului menționat, stabilește că, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

18. Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

PRINCIPII GENERALE

19. La caz, e de reținut că, cu titlul de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că **libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice**, iar protecția care trebuie acordată presei este de o importanță deosebită. Presa are nu doar sarcina de a comunica astfel de informații și idei. Publicul, de asemenea, are dreptul de a le primi (a se vedea *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, hotărâre din 26 noiembrie 1991, Seria A, nr. 216, pp. 29-30, § 59).

20. Totuși, articolul 10 al Convenției europene a Drepturilor Omului **nu garantează o libertate de exprimare totalmente nelimitată, chiar și în ceea ce privește relatarea de către presă a chestiunilor de interes public deosebit**. Acolo unde, așa cum este în această cauză, este vorba despre atacarea reputației persoanelor și, astfel, de subminarea drepturilor lor garantate de articolul 8 al Convenției (a se vedea, inter alia, *Pfeifer v. Austria*, nr. 12556/03, § 35, ECHR 2007-...), trebuie de atras atenția la echilibrul just care trebuie asigurat între interesele opuse în cauză.

21. Curtea a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare, în primul rând, pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei

societăți democratice, astfel fiind acordată o poziție privilegiată liberei discutări a chestiunilor de interes general, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

22. În cauza *Horgeirson v. Irlandei*, Curtea a precizat că art. 10 apără nu numai afirmațiile incluse în cadrul unei dezbateri politice propriu-zise, ci și discutarea oricăror subiecte care interesează opinia publică, în general, sau un segment al acesteia, exemple fiind afirmațiile privind funcționarea instituțiilor publice sau cele referitoare la activitatea unor persoane aflate în funcții de decizie, atât publice cât și private.

23. Postarea on-line a atacurilor persoanelor care **depășesc ceea ce ține în mod legitim de o dezbatere de idei, nu este protejat de convenție** (*Tierbefeier v. Germaniei*).

24. Totodată, cu titlul de principiu, Curtea a constatat că, dreptul la protejarea reputației este un drept protejat de art. 8 din Convenție, fiind un element care ține de viața privată [...]. Totuși, pentru ca art. 8 să fie luat în considerare, atacul asupra reputației unei persoane trebuie să **atingă un anumit nivel de gravitate și să fie realizat într-o manieră care să prejudicieze beneficiul personal al dreptului la respectarea vieții private** [...] De asemenea, Curtea a hotărât că nu poate fi invocat art. 8 pentru a se plânge de o atingere adusă reputației care este o consecință previzibilă a propriilor acțiuni, precum săvârșirea unei fapte de natură penală [...]. Atunci când examinează necesitatea unei ingerințe într-o societate democratică în vederea «protejării reputației sau a drepturilor altora», Curții i se poate solicita să verifice dacă autoritățile interne au păstrat un echilibru **just între protejarea a două valori garantate de Convenție și care pot fi în conflict în anumite cauze: și anume, pe de o parte, libertatea de exprimare, astfel cum este protejată de art. 10, și, pe de altă parte, dreptul la respectarea vieții private**, astfel cum este garantat de dispozițiile art. 8” (*Axel Springer AG împotriva Germaniei*, hotărâre (Marea Cameră) din 7 februarie 2012, pct. 83-84).

25. Totodată, instanța reține că **dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale constituie un drept constituțional al persoanelor fizice și juridice și, concomitent, constituie o garanție a activității lor efective.**

26. Instanța de judecată menționează că, potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) - (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, *(1) orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. (2) Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. (3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.*

27. La examinarea acțiunii privind dezmințirea informațiilor care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională, **sarcina probațiunii revine atât reclamantului, cât și pârâtului.**

Aplicarea principiilor în prezenta cauză

28. Inițial, instanța reține că, la 10 iunie 2021, pârâtul a plasat în spațiul online o investigație, intitulată „Brînză pentru Morari”, care poate fi vizionată prin accesarea următoarelor

link-uri:

<https://telemetr.me/content/grigorciuc>,
<https://www.youtube.com/watch?v=fPLiVOj70dk>, în care a menționat:

- costul total al proprietăților identificate la membrii familiei lui Viorel Morari depășește trei milioane de euro;
- este vorba de circa 150 de obiecte imobiliare, procurate de membrii familiei lui Viorel Morari în ultimii zece ani, când acesta deținea funcții înalte în procuratură;
- mama lui Viorel Morari, Eugenia Morari, nu a fost nicăieri angajată până a ieșit la pensie;
- apartamentul din complexul de lux din *****, care costă 100 000 euro;
- un alt apartament de elită din*****, cu o suprafață de 100 m/2;
- imaginea imobilului din *****;
- persoane care s-au aflat în penitenciarul nr.13 cărora le-a înaintat Morari învinuirea;
- la garajele procurorilor sunt construcții la etajul 2;
- familia lui Morari deține în proprietate imobile în clădire de elită în valoare de 250 000 euro la adresa*****;
- oficial, Ana Moroi lucra la Infocom, cum lucra, era la evidență în această întreprindere;
- extrase din cadastru indică că imobilul din*****, la preț de 200 000 euro;
- Părinții lui Morari sa cumpere imobile în Chișinău și, concomitent, să activeze ca paznic pentru o sumă de 4000 lei;
- au cumpărat 150 de imobile;
- mama lui Morari, care activa în calitate de procuror, a introdus cheș suma de 3900 000 lei;
- imobilul ***** se dă în chirie, inițial, rețelei de benzinării BEMOL;
- imobilele familiei Morari din ***** valorează 250 000 – 300 000 euro;
- costul unei turbine eoliene este de aproximativ 500 000 euro, iar familia Morari are 4, ceea ce costă 2 000 000 euro;
- mai puțin de 500 000 euro DVS nu veți putea instala așa turbina;
- familia Morari a investit aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene;
- drept exclusiv oferit de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică exprimat în cel mai scump tarif pentru energie electrică - 1.13 lei pentru un kilowatt;
- Morari face pe lună cel mai puțin 40 000 euro;
- Morari a obținut de la ANRE cel mai mare tarif, prin intimidarea unui din directori ai ANRE, Sergiu Ciobanu;
- Morari a folosit funcția pentru a lua copilul de la mama sa, Tatiana Cujba, în cadrul divorțului cu fratele sau, Oleg Morari. Pentru aceasta Morari a pornit cauza penală în privința angajaților de la tutelă și curatelă din or. Dondușeni;
- Morari priva de libertate persoanele ca să-i deposedeze de proprietăți;
- cel mai urât lucru a fost fabricarea dosarului în privința activistului partidului Patria – Corneliu Moraru, soția căruia, din cauza perchezițiilor și reținerii, a pierdut sarcina;

- noi vedem doua apartamente de elită, înregistrate după părinții lui Morari, cu valoarea de 200 000 euro, noi vedem apartamentul la Râșcânovca și cota parte în imobil din centru în valoare de 100 000 euro, două garaje cu două etaje, prețul de piață a cărora este de 50 000 euro, apartamentul de elită al surorii soției lui Morari, care se află pe același etaj cu Morari, apartamentul unde locuiește Morari și două imobile comerciale în centrul capitalei, care costă 300 000 euro, terenuri agricole cu suprafața de 60 ha, câteva case și 6 terenuri sub construcții, care pot fi evaluate la 300 000 euro, 2 000 000 euro au fost folosiți pentru construcția a patru turbine eoliene, ceea ce denotă că familia lui Morari în ultimii 10 ani a cumpărat imobile în valoare de 3 200 000 euro;
- referitor la argumentele mamei lui Morari că a lucrat în Portugalia, pot comunica că toți cei cunoscuți cu familia Morari au negat acest lucru nici mama lui, nici fratele lui niciodată nu au lucrat peste hotare;
- Viorel Morari este un „bariga” din sistemul corupt.
- Viorel Morari, fiind în funcție, a adus prejudiciu țării, încălca drepturile cetățenilor, prelua afaceri și urmărea pe cei care gândeau altfel. Ilegal s-a îmbogățit de milioane, folosind funcția. Morari, și mai mult, a cauzat prejudiciu țării, care este greu de estimat.

29. Este de reținut că apărarea demnității și onoarei este un drept personal, subiectiv relevant ființei umane. Respectiv, doar persoana lezată în drepturi poate să își apere acest drept, fapt înserat expres în art. 7 alin. (1) din legea cu privire la libertatea de exprimare.

30. Reclamantul în prezenta cauză este Morari Viorel, în timp ce în pretenții sunt indicate, ”oficial, Ana Moroi lucra la Infocom, cum lucra, era la evidență în această întreprindere, părinții lui Morari sa cumpere imobile în Chișinău și, concomitent, să activeze ca paznic pentru o sumă de 4000 lei”, ” Părinții lui Morari sa cumpere imobile în Chișinău și, concomitent, să activeze ca paznic pentru o sumă de 4000 lei”, ” imobilele familiei Morari din ***** valorează 250 000 – 300 000 euro, costul unei turbine eoliene este de aproximativ 500 000 euro, iar familia Morari are 4, ceea ce costă 2 000 000 euro”, ” familia Morari a investit aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene”, ” noi vedem doua apartamente de elită, înregistrate după părinții lui Morari, cu valoarea de 200 000 euro, noi vedem apartamentul la Râșcânovca și cota parte în imobil din centru în valoare de 100 000 euro, două garaje cu două etaje, prețul de piață a cărora este de 50 000 euro, apartamentul de elită al surorii soției lui Morari”, ”referitor la argumentele mamei lui Morari că a lucrat în Portugalia, pot comunica că toți cei cunoscuți cu familia Morari au negat acest lucru nici mama lui, nici fratele lui niciodată nu au lucrat peste hotare”.

31. E de reținut că, că unul din standardele Curții Europene a Drepturilor Omului reține că, libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Un înalt grad de protecției

a libertății de exprimare este asigurat presei, care potrivit standardelor CEDO are rol de câine de pază a societății.

32. În acest context, e de menționat că reclamantul Viorel Morari a deținut funcția de procuror, Procuror șef al Procuraturii Anticorupției. Respectiv, este și normal ca într-o societate democratică presa și societatea civilă să aibă un interes sporit față de averea și integritatea acestuia. Totodată urmează de ținut cont că și gradul de critică asupra înalților demnitari de stat este mult mai înalt, or critica este un risc al profesiilor publice.

33. Ce ține de pîrît, instanța de judecată menționează că acesta fiind citat de nenumărate ori nu s-a prezentat în instanța de judecată, cu toate acestea instanța reține că Pavel Grigoriuc nu este un reprezentat al presei, fiind reprezentant al societății civile, organizațiilor non comerciale. Atît timp cît acesta nu s-a prezentat în instanța de judecată și nu a prezentat poziția acestuia, instanța nu poate din oficiu să aducă argumente cu referire la scopul publicației, sursa informației etc., or un din principiile de bază ale Codului de procedură civilă este principiul disponibilității.

34. Instanța urmează să aprecieze cele expuse în investigație ca: *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; *judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; *judecată de valoare fără substrat factologic suficient* – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate.

35. Conform jurisprudenței Curții, regula de tradiție este aceea că **judecățile de valoare nu trebuie dovedite, nefiind susceptibile de probă, iar faptele trebuie să fie supuse probei verității**. Totuși, **judecățile de valoare ce vizează acuzații determinate nu pot fi lipsite de o bază factuală rezonabilă, ce va trebui, la rîndul ei, dovedită de autorul afirmațiilor**, astfel cum se va arăta. Totuși, înainte de a detalia acest aspect cu valențe probatorii, se impune a identifica modul de calificare a afirmațiilor în fapte și judecăți de valoare.

36. Un algoritm universal valabil pentru acest demers de calificare, din păcate, nu există, calificarea instanțelor naționale fiind supusă întotdeauna riscului de reevaluare din partea Curții.

37. Totodată, instanța că judecata de valoare sunt afirmațiile care nu au un sub-stract factologic și expun opinia persoanei asupra unui eveniment. Spre exemplu, afirmațiile la nivel general, ce țin de calitățile persoanei constituie o judecată de valoare însă în cazul în care acea afirmație poate fi probată și argumentată prin fapte concrete, ori mai ales vizează acuzații de natură penală acestea urmează să aibă un substract factologic. Și anume atunci cînd se afirmă de anumite fapte concrete, este vorba despre acuzații concrete, determinate, ce se cer a fi dovedite de către autorul lor.

38. În expunerile sale efectuate în formă de investigație, se menționează că, ”Costul total al proprietăților identificate la membrii familiei lui Viorel Morari depășește trei milioane de euro”; ”familia lui Morari deține în proprietate imobile în clădire de elită în valoare de 50 000 euro la adresa ****”, ”imobilele familiei Morari a investit aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene”, ”Morari a obținut de la ANRE cel mai mare tarif, prin intimidarea unuia din directorii ai ANRE Sergiu Ciobanu”, ”Morari a folosit funcția pentru a lua copilul de la mama sa Tatiana Cujba în cadrul divorțului cu fratele său Oleg Morari. Pentru aceasta Morari a pornit cauza penală în privința angajaților de la tutelă și curatelă din or. Dondușeni”. Aceste afirmații depășesc gradul de protecție a libertății de exprimare și urmau a fi însoțite de o confirmare, probare a acestora, or potrivit ordonanței din 18 iunie 2020 eliberată de procurorul Stela Barbă din Cadrul Procuraturii de Combatere a Crimelor Organizate și Cauze Speciale, Morari Viorel a fost scos de sub urmărire penală, pe cauza penală bănuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 330² alin. (2) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

39. Mai mult ca atât, în investigația efectuată au fost prezentate doar imagini video a unor imobile, fără careva acte care să confirme acuzațiile aduse reclamantului.

40. În partea ce ține de celelalte afirmații, instanța menționează că unele afirmații, sunt repetitive și se încadrează în cele constatate ca încălcare spre exemplu ”au cumpărat 150 de imobile”, nu este indicat cine și cum, ”constul unei turbine eoline este de aproximativ 500 000 euro, iar familia morari are 4, ceea ce costă 2 000 000 euro”, se indică despre familia morari și este repetitivă, în discurs, Viorel Morari este un ”bariga” din sistem corupt, este judecată de valoare, ”Viorel Morari, fiind în funcție, a adus prejudiciu țării” este judecată de valoare, ori sunt afirmații generale.

41. În concluzie instanța de judecată reține că, urmează a fia admisă parțial acțiunea.

42. Cu referire la obligarea pârâtului Grigoriuc Pavel să dezmință public și să-și ceară scuze, personal, în cadrul unei conferințe de presă, pentru informațiile defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, instanța reține că, prin răspândirea informației care a fost constatată de către instanța de judecată ca informație defăimătoare, reprezintă o încălcare a dreptului persoanei la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale. Astfel, pretenția în partea dezmințirii publice a informațiilor defăimătoare cu privire la persoana lui Viorel Morari, este întemeiată.

43. În partea ce ține de prezentarea scuzelor publice, ca o formă de reparare a prejudiciului moral instanța menționează că Legea nr. 64 prevede expres în ce cazuri urmează a fi prezentate scuzele publice. Astfel, potrivit art. 7 alin. (6) și (7) din Lege, se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții: a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Articolul 2 din Legea respectivă prevede că, injuria este exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat

persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; scuze sunt declarații prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie.

44. Prin urmare, legea expres prevede situațiile când urmează a fi prezentate scuzele și anume: în cazul injuriei; în cazul informațiilor despre viața privată și de familie și în cazul în care persoana poate fi identificată.

45. Astfel, în speță, instanța de judecată nu atestă existența unei injurii sau informații ce ating viața privată și de familie a reclamantului Viorel Morari, or, în partea respectivă, cererea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

46. Potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) - (2) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, *(1) Instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. (2) Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință.*

47. Astfel, **în raport cu încasarea prejudiciului moral**, instanța de judecată consideră drept justificată și rezonabilă soluția de admite parțial această cerință și a încasa din contul pîrîtului Grigoriuc Pavel în contul reclamantului Morari Viorel suma de 10 000 lei (zece mii) cu titlul de prejudiciu moral.

48. În raport cu încasarea cheltuielilor de judecată, instanța reține că, în conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Astfel, acest capăt de cerere urmează a fi admis.

În conformitate cu art. 236, 238-241, 2762, 2763, 2764 , 362 alin. (1) Cod de procedură civilă,

hotărăște :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Morari către Grigoriuc Pavel cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral și material, ca întemeiată.

Se constată lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale a lui Viorel Morari de către Pavel Grigoriuc prin intermediul următoarelor fraze:

”Costul total al proprietăților identificate la membrii familiei lui Viorel Morari depășește trei milioane de euro”; ”familia lui Morari deține în proprietate imobile în clădire de elită în valoare de 50 000 euro la adresa ****”, ”imobilele familiei Morari a investit aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene”, ”Morari a obținut de la ANRE cel mai mare tarif, prin intimidarea unuia din directorii ai ANRE Sergiu Ciobanu”, ”Morari a folosit funcția pentru a lua copilul de la mama sa Tatiana Cujba în cadrul divorțului cu fratele său Oleg Morari. Pentru aceasta Morari a pornit cauza penală în privința angajaților de la tutelă și curatelă din or. Dondușeni.”.

Se obligă Grigoriuc Pavel să dezmință public, prin intermediul unei conferințe de presă următoarele afirmații ”Eu, Grigoriuc Pavel dezminț informările publicate în privința lui Viorel Morari și anume ce țin de costul total al proprietăților identificate la membrii familiei lui Viorel Morari depășește trei milioane de euro, familia lui Morari deține în proprietate imobile în clădire de elită în valoare de 50 000 euro la adresa ****, în imobilele familiei Morari a fost investite aproximativ 2 000 000 euro pentru achiziția turbinelor eoliene”, ”Morari a obținut de la ANRE cel mai mare tarif, prin intimidarea unuia din directorii ai ANRE Sergiu Ciobanu”, ”Morari a folosit funcția pentru a lua copilul de la mama sa Tatiana Cujba în cadrul divorțului cu fratele său Oleg Morari. Pentru aceasta Morari a pornit cauza penală în privința angajaților de la tutelă și curatelă din or. Dondușeni.”.

Se încasează din contul pârâtului ”Grigoriuc Pavel în contul reclamantului Morari Viorel suma de 10 000 lei (zece mii) cu titlul de prejudiciu moral și suma de 2350 lei (două mii trei sute cincizeci) cu titlul de cheltuieli de judecată.

În rest cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Se explică dreptul părților de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (Sediul Centru).

Președintele ședinței,

Judecătorul

Livia Mitrofan